

Danuše Nerudová opět v akci. U Moravce bylo veselo

 prvnizpravy.cz/zpravy/politika/danuse-nerudova-opet-v-akci-u-moravce-bylo-veselo

V Otázkách Václava Moravce bylo zase jednou veselo. Zvláště peprná diskuse probíhala mezi Jiřím Rusnokem a neúspěšnou prezidentskou kandidátkou Danuší Nerudovou. A se zlou se potázal i současný guvernér ČNB Aleš Michl.

Danuše Nerudová

20. února 2023 - 09:01

Ekonomové Jiří Rusnok, Danuše Nerudová a Richard Hindls se shodli na tom, že návrh vlády na zpomalení tempa valorizace penzí je nešťastný. Rusnok varoval, co s tímto návrhem ještě udělá Sněmovna. „Protože to, jak to u nás funguje ve Sněmovně, to není žádná demokracie, to je katastrofa,“ nešetřil ostrými slovy.

Nerudová v průběhu vysílání vytáhla hrozivé číslo spojené s důchody. V závěru pořadu se od současného guvernéra ČNB Aleše Michla pustil Rusnok. „Já jsem ho nedoporučil. Nikdy bych ho nedoporučil,“ nechal se slyšet.

Nerudová hned v úvodu označila nápad vlády na zpomalení valorizace penzí za nesystémový. „Protože se výrazně rozevírají nůžky díky tomu, jaký je valorizační vzorec té mimořádné valorizace. A upozorňujeme na to, že ta mimořádní inflace, kterou máme, nedopadá na všechny důchodce stejně,“ upozornila Nerudová.

„Dopadá víc na ty důchodce, kteří mají nízké důchody, protože mají vyšší podíl fixních výdajů,“ upozorňovala ekonomka.

O nesystémový zásah se podle Nerudové jedná už proto, že zpomalení valorizace se má týkat jen nejbližší valorizace a další valorizace už by opět měla jet podle původního vzorce. „Ale vláda má teď asi rok nebo rok a půl čas dělat systémové změny,“ dodala posléze.

Rusnok doporučoval, že by vláda měla pravidla nastavit tak, aby bylo co nejvýhodnější chodit do důchodu co nejpozději.

„A souhlasím s paní profesorkou, že by vláda měla postupovat systémově. Ale překvapivé pro mě je, že vůbec vláda našla tu odvahu. Uvidíme ještě, jak to dopadne ve Sněmovně. Protože to, jak to u nás funguje ve Sněmovně, to není žádná demokracie, to je katastrofa. A jestli to opozice zablokuje, tak současní senioři budou mít vyšší penze, ale jednou to zaplatí dnešní děti,“ upozornil Rusnok.

V jednu chvíli připomínal, že kupříkladu v německé dolní komoře parlamentu mohou návrhy předkládat jen celé poslanecké frakce, a nikoli jednotlivci či skupina jednotlivců.

„Já chápu, že náš jednacím řád Sněmovny vychází z revoluční doby, ale přece jen jsme se za těch třicet let posunuli a mohli bychom ho trochu upravit,“ uvedl Rusnok.

Hindls dal najevo, že je překvapen i tím, jak rychle vláda tento svůj krok připravila. Podle jeho vlastních slov ho nepovažuje za systémový a takový, který by pomohl snížení strukturálního deficitu. Upozornil také, že z určitého pohledu může být krok vlády vnímán i jako retroaktivní, a tedy i napadnutelný u soudu. Když se opět dostala ke slovu Nerudová, zkritizovala chystanou důchodovou reformu obecně.

„Víc škody než užitku dělá hlavně ten způsob komunikace. Já si prostě myslím, že realizovat důchodovou reformu nelze tak, že se budou vypouštět balonky. Úspěšnou důchodovou reformu lze udělat v zemi, kde mají lidé důvěru ve stát,“ uvedla Nerudová s tím, že je třeba mluvit o více parametrech důchodové reformy jako komplexní věci, která měla být lidem vysvětlena, a to velmi důkladně. A generace starší padesáti let měla být ujištěna, že jí se důchodová reforma týkat nebude. A pokračovala.

„Já mám pocit, že z toho, jak je to prezentováno, tak ve veřejném prostoru vzniká pocit, že si důchodci značně polepšili. Ale my tu pořád máme víc než 400 tisíc důchodců, kteří jsou pod hranicí příjmové chudoby. To, že průměrný důchod vzroste nad 20 tisíc, tak to ještě neznamená, že polovina důchodců má důchod 20 tisíc. To by nebyl průměr, to je medián,“ upozorňovala dále neúspěšná prezidentská kandidátka Danuše Nerudová.

Vůči vládě je nedůvěřivá i proto, že se krátce po zavedení 500 korun výchovného debatuje o jeho zrušení, což by podle Nerudové rozhodně nebyl dobrý krok. Poté se znovu dostal ke slovu Rusnok a opět nešetřil celou politickou scénu. Ani vládu, ani opozici.

„Nechci vypadat jako arogantní nafoukaný stařík, ale já už tady 25 let glosuju tu důchodovou reformu. Nejhorší je, že se tady skutečně vytvářejí iluze o tom, jak důchodová reforma všechno vyřeší. To je první problém. To je součást té špatné komunikace, o které mluvila paní profesorka. A pak si musíme vyjasnit, kolik chceme platit na ten důchodový systém a kolik chceme dostávat. Já jsem třeba patřil k těm, kteří říkali, že ve stárnoucí společnosti se tento systém musí postarat o to, aby lidé ve stáří nebyli ohroženi chudobou. Lidé, kteří vydělávají dost, se o své zajištění penzí mohou postarat sami,“ upozorňoval Rusnok.

Hindls doplnil, že dnešní reforma penzí se bude týkat lidí, kterým je dnes dvacet nebo třicet a těch by se stát měl ptát, jak se na důchodovou reformu dívají. Pokud tito lidé uvidí hádky a obstrukce ve Sněmovně, podle Hindlse to rozhodně nezvýší důvěru mladých lidí ve stát.

Konstatoval také, že v České republice žije 10,5 milionu lidí, kteří mají svůj mozek a vědí, že po padesátce už je složité sehnat jinou práci, že se to odvíjí i podle toho, v jakém kraji kdo žije, jaké profesi se v minulosti věnoval a tak podobně, a o tom všem by se mělo celospolečensky diskutovat.

Rusnok také upozorňoval, že část populace, která začala podnikat, záměrně odváděla nízké odvody do důchodového systému, a měla se tedy o svůj důchod postarat sama, a pokud jí dnes vláda říká, že zvýší důchody i jí, tak v podstatě podporujeme černé pasažéry v našem důchodovém systému.

Rusnok připomínal, že český stát letos na penze vydá už 672 miliard korun, což je opravdu velká suma, která svazuje státní pokladnu. Danuše Nerudová upozorňovala, že to zdaleka není konec.

„Nás čeká velký úkol nalít do důchodového účtu pět procent HDP do roku 2060,“ upozorňovala. „A pokud jsem se dobře dívala na ty odhady, tak i to zvýšení věku odchodu do důchodu přinese 1,5 procenta HDP úsporu, takže pořád nás čekají 3,5 procenta, která nám na tom důchodovém účtu budou chybět,“ varovala Nerudová dál s tím, že současní politici se budou už teď muset starat o to, aby náš důchodový systém nenarazil do zdi a aby dnešní dvacátníci vůbec něco měli ve stáří.

„Je tu 37 procent domácností v této zemi, kterým na konci měsíce nezbývá ani koruna, kterou by si mohli na ten důchod šetřit,“ pokračovala Nerudová.

Když znovu dostal slovo Rusnok, konstatoval, že ke zvýšení věku odchodu do důchodu prostě bude muset dojít. Dochází k němu všude na světě tak, jak se mění demografické struktury společnosti. „Vždyť my už se vracíme k tomu, co už tu bylo. To jen Babišova a Sobotkova vláda nesmyslně zrušila ten automatický posun věkové hranice, který nikomu nevádí, nikdo o něm ani nevěděl. Tento systém mohl běžet dál a my jsme si mohli říct každých pět let, jak daleko jsme došli. A

to, že by horník pracoval do 68 let, to nikdo nepředpokládá. To je demagogie. Už proto, že v té době žádné horníky mít nebudeme,“ připomínal všem Rusnok.

Nerudová varovala, že stát musí ošetřit i to, aby se nestalo, že lidé místo starobních důchodů budou mířit do důchodů invalidních, což by celkovou ekonomickou situací Česka vůbec nepomohlo vyřešit.

Také jsme psali:

Nejen Válek ukázal, až jak hluboko lze ke dnu klesnout

Hindls konstatoval, že pokud už se tu mluví o zvýšení věku odchodu do důchodu v 68 letech, musí se jasně říct, jakých profesí a jakých věkových kategorií se to bude týkat a kterých věkových skupin a kterých profesí se to týkat nebude.

Rusnok kroutil hlavou i nad tím, že ještě před volbami tehdy vládní ANO a opoziční ODS společně zrušily superhrubou mzdu.

„To je právě to naše prokletí, že tu máme na jedné straně opozici a na straně druhé ODS, které mají na starosti dosažení našeho blaha,“ pousmál se Rusnok. Tuto těžkou ekonomickou zatáčku však podle jeho názoru ještě vybereme, i když to nebude snadné.

Hindls upozorňoval, že při pohledu na běžný účet platební bilance se ukazuje další věc. Banky už optimalizují své zisky, aby nemusely platit tak vysokou windfall tax, kterou prosadila Fialova vláda. „Na

tom účtu platební bilance je vidět výrazný odliv dividend, takže banky už se na to možná chystají. Ty peníze mizí,“ upozorňoval Hindls.

Nerudová připomínala, že už mnoho měsíců zpátky upozorňovala, že z windfall tax vláda nezíská zdaleka tolik peněz, kolik si sliboval ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS) ještě v říjnu. Jedním dechem varovala, že velmi narůstají výdaje na obsluhu státního dluhu, což znamená, že stát bude mít minimum peněz na výstavbu nových kilometrů dálnic a dalších věcí. „Toto my za tím zadlužováním musíme vidět,“ upozorňovala diváky. Můžeme se prý dostat do situace, kdy jsme mohli postavit 330 kilometrů nových dálnic, jenže je nepostavíme, protože peníze budeme muset vydat na správu státního sluhu.

Rusnok promluvil ve stejném duchu a upozornil, že Češi by na jedné straně chtěli mít nárok na úplně všechno, ale na straně druhé chtějí platit co nejnižší daně. „My máme pocit, že na všechno je nárok... Ale zároveň bychom chtěli platit daně co nejnižší, ale mít tu sociální stát jako ve Švédsku. Toto se bude muset změnit,“ upozorňoval Rusnok.

Hosté se shodli i na tom, že kroky vlády Petra Fialy jsou mnohdy problematické, ale současná opozice si počíná ještě hůř, protože na jedné straně vládě říká, že musí řešit rychlost zadlužování Česka, jenže současně varuje, že Fialův kabinet neumí šlapat na brzdu. A to v podstatě nelze splnit.

Moravec otevřel také téma boje s inflací a tady Nerudová vyčínila především České národní bance. „Je to především Česká národní banka, kdo by měl bojovat s inflací, a kroky ČNB a kroky vlády by

měly být sladěny. Bohužel v současnosti tyto dvě politiky sladěné nejsou a z tohoto titulu nejsou efektivní,“ upozorňovala Nerudová.

„Já myslím, že ČNB zaostává, ale já myslím, že zaostává i vláda. Tohle od sebe nelze oddělit,“ upozorňoval Hindls s tím, že východní blok EU je předurčen k vysoké inflaci, protože v těchto zemích byly v minulosti nižší ceny produktů, tlaky na růst mezd a v minulosti byly navíc více navázány na energetiku Sovětského svazu, posléze Ruska.

Ze západních zemí má nejvyšší inflaci Švédsko, které je v žebříčku zkoumaných zemí až sedmnácté. Česko, Polsko, Maďarsko a další země bývalého východního bloku jsou daleko před ním.

Další problém je podle Hindlse v tom, jak máme nastavenou DPH a především snížené pásmo DPH. Otázkou podle Hindlse je, co má do této snížené hladiny patřit. V obecné rovině volal po celkové proměně daňového systému.

„Já s panem profesorem souhlasím, ale dodám, že naším velkým úkolem je zjednodušení daňového systému. My máme jeden z nejsložitějších daňových systémů. A pak samozřejmě daňový systém musí reflektovat ekonomiku 21. století, což se neděje,“ zlobila se Nerudová.

„Já mám pocit, že progresivní zdanění je u nás sprosté slovo,“ pokračovala ve slovní palbě ekonomka. „Ale i v tom současném systému lze měnit parametry. Lze např. zastropovat slevy na dani na děti,“ dala jeden příklad, kterým by česká vláda mohla dosáhnout větší daňové progresse.

Také jsme psali:

Petr Hampl: Co čekat od aristokratické chátry

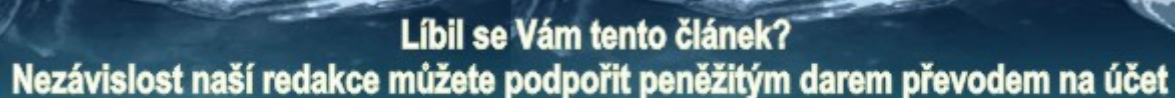
Rusnok stejně jako Nerudová konstatoval, že ČNB je tou institucí, která musí bojovat s inflací. A také podle něj může vláda udělat takové změny, které zajistí, aby byl český daňový systém spravedlivější. „Samozřejmě že ta spravedlnost nikdy nebude dokonalá, ale když se podíváme na naši situaci, tak my máme stejný podíl živnostníků v ekonomice jako Řecko, kde žijí především z poskytování služeb. Ale my jsme přitom nejprůmyslovější zemí,“ upozorňoval Rusnok.

Moravec poté upozornil, že nový guvernér Aleš Michl dodnes nezískal prověrku NBÚ na přísně tajné. Rusnok, který tuto prověrku jako guvernér získal, připustil, že podle zákona Michl tento stupeň prověrky mít nemusí, ale Rusnok to ze svého pohledu chápe tak, že by ji mít měl, aby mohl činit zásadní rozhodnutí v některých velmi složitých situacích. Aby mohl činit odpovědná rozhodnutí, musí mít co nejvíce informací, k čemuž slouží i účast na jednání vlády, kam by se Michl nedostal, kdyby se projednávaly záležitosti z kategorie přísně tajné. „Problém to podle mě je a problém to je velký,“ upozornil Rusnok.

Když se znovu dostal ke slovu Hindls, zdůraznil, že stát by měl stát na několika pilířích. Na nezávislosti Českého statistického úřadu, který dodává státu data, s nimiž se následně pracuje, poté Nejvyšší kontrolní úřad a poté Česká národní banka. Zatímco u ČSÚ má za to, že je zcela nezávislý, u NKÚ i ČNB má o jejich nestrannosti jisté pochybnosti.

„Já jsem pana Michla nedoporučoval na post guvernéra, když se mě odcházející prezident Miloš Zeman ptal. Nikdy bych ho nedoporučil. Nedoporučoval jsem ho ani na člena bankovní rady, ale stalo se,“ uvedl Rusnok, který byl také proti tomu, aby se hradní protokolář Vladimír Kruliš stal ředitelem kanceláře guvernéra ČNB.

(dan, prvnizpravy.cz, foto: red.)

Líbil se Vám tento článek?
Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžitým darem převodem na účet

Pro platby ze zahraničí: IBANCZ5601000000438974200277
BIC / SWIFT kódKOMBCZPPXXX

Děkujeme, že nás podporujete!

Tisk stránky **Doporučit stránku**